WIKIPEDIA

Incisivosaurus

Incisivosaurus is een geslacht van theropode dinosauriërs, behorend tot de groep van de Maniraptora, dat tijdens het vroege Krijt leefde in het gebied van het huidige China.

Incisivosaurus	
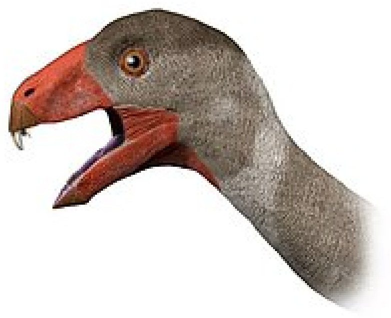	
Taxonomische indeling	
Rijk:	Animalia (Dieren)
Stam:	Chordata (Chordadieren)
Klasse:	Reptilia (Reptielen)
Superorde:	Dinosauria (Dinosauriërs)
Orde:	Saurischia
Onderorde:	Theropoda
Geslacht	
Incisivosaurus	
Xu, Wang & Chang, 2002	
Typesoort	
Incisivosaurus gauthieri	
Afbeeldingen op Wikimedia Commons	
Portaal	**Biologie** **Herpetologie**

Inhoud

Naamgeving en vondst

Beschrijving

Fylogenie

Literatuur

Naamgeving en vondst

De typesoort ***Incisivosaurus gauthieri*** werd in 2002 benoemd en beschreven door Xu Xing, Cheng Yennien, Wang Xiaolin en Chang Chunhsiang. De geslachtsnaam is afgeleid van het Latijnse *incisivus*, "van de snijtand", een verwijzing naar de tandvorm. De soortaanduiding eert de Franse paleontoloog Jacques Gauthier.

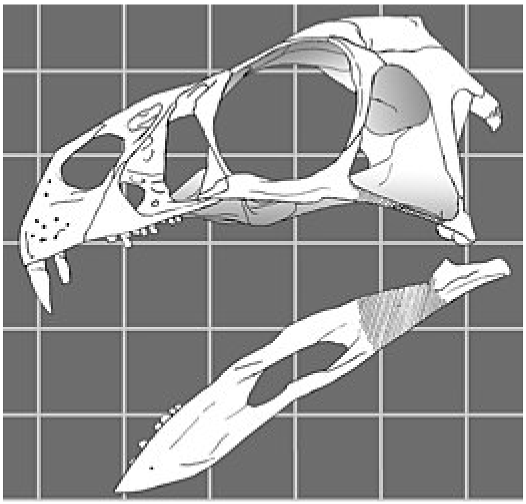

Diagram van de schedel door Jaime Headden

Het fossiel, holotype **IVPP V13326**, is gevonden in lagen van de Yixianformatie van de Jehol-groep in de provincie Liaoning, de Lujiatunlagen, die dateren uit het Valanginien - Hauterivien. Het bestaat uit een schedel met gedeeltelijke onderkaken en een halswervel. Dit zijn de enige resten die van *Incisivosaurus* bekend zijn.

In 2004 meende Philip Senter dat *Incisivosaurus* een soort was van de in dezelfde formatie voorkomende *Protarchaeopteryx*. Aangezien hij een soortonderscheid bleef handhaven met *Protarachaeopteryx robusta*, wat de keuze voor de geslachtsnaam subjectief maakt, en *P. robusta* in lagen gevonden is die zo'n tien miljoen jaar jonger zijn, blijven de meeste paleontologen de naam *Incisivosaurus* gebruiken.

Beschrijving

Incisivosaurus is een klein dier, met een geschatte lengte van nog geen meter. De schedel heeft een lengte van ongeveer tien centimeter. *Incisivosaurus* is vermoedelijk een oviraptorosauriër; de schedel vertoont echter eigenschappen die niet typisch zijn voor deze groep en die verklaard zijn als basale kenmerken. Hij is erg langgerekt en smal en heeft tanden terwijl de meeste oviraptorosauriërs een korte kop hebben met tandeloze kaken. Ook de vorm van het verhemelte lijkt meer op die van overige theropoden. Wel typisch is de lichte bouw met vele openingen. De oogkassen zijn groot; erachter bevinden zich enorme onderste slaapvensters en ervoor hoge *fenestrae antorbitales*. Het schedeldak is wat gewelfd, de ectopetrygoïden steken sterk naar beneden uit en de eigenlijke snuit is kort, 44% van de schedellengte.

Unieke kenmerken ten opzichte van *Protarchaeopteryx* zijn: grote slijtvlaken op de binnenrand van de tanden; de onderste secundaire platen van de pterygoïden raken elkaar; negen tanden in de maxilla; acht of negen tanden in de onderkaak; de onderkaken zijn vooraan vergroeid.

De tanden in de maxilla en de onderkaak zijn erg klein en stompvormig. De achterste van de vier tanden in de praemaxilla zijn ook klein maar de voorste vormt met zijn tegenhanger in de andere schedelhelft een paar enorme platte "snijtanden", waarnaar ook de geslachtsnaam verwijst. Dinosauriërs hebben eigenlijk geen snijtanden maar de vorm en grootte van de eerste praemaxillaire tanden bij *Incisicosaurus* doen nog het meest denken aan die van een konijn en moeten een zeer opvallend kenmerk geweest zijn van het levende dier. Hun functie is onduidelijk maar houdt wellicht verband met een plantenetende levenswijze.

Bij een onderzoek uit 2009 werd een CAT-scan uitgevoerd. Hierbij bleek de schedel niet heel sterk gepneumatiseerd, doortrokken van luchtholten. Geconcludeerd werd dat de extreme pneumatisering bij de overige oviraptorosauriërs een geval moet zijn geweest van convergente evolutie met de vogels. Wel heel vogelachtig is de vorm van de evenwichtsorganen.

Fylogenie

Volgens een exacte cladistische analyse door de beschrijvers is *Incisivosaurus* in de Oviraptorosauria geplaatst als de meest basale bekende soort. Zijn nog met dat van de overige theropoden overeenkomende bouw zou aantonen dat de vaak zeer vogelachtig aandoende kenmerken van de Oviraptorosauria een geval waren van convergentie. Volgens Senter vormen *Incisivosaurus* en *Protarchaeopteryx* samen een aftakking, een klade; beiden zouden dan even basaal zijn.

Reconstructie van het hele dier

Een mogelijke positie in de evolutionaire stamboom toont het volgende kladogram.

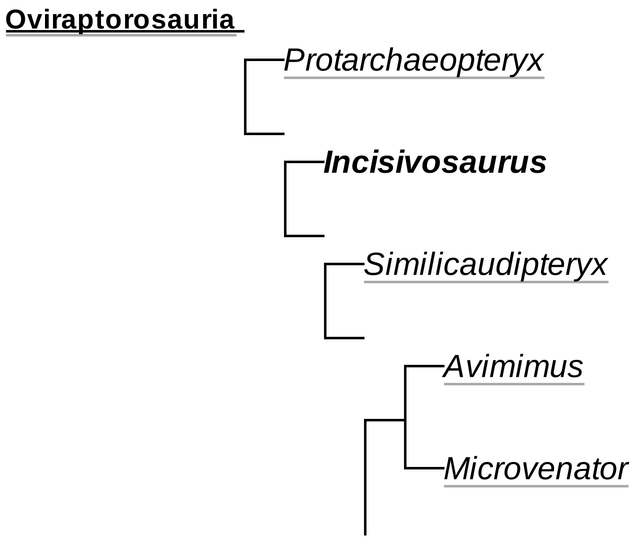

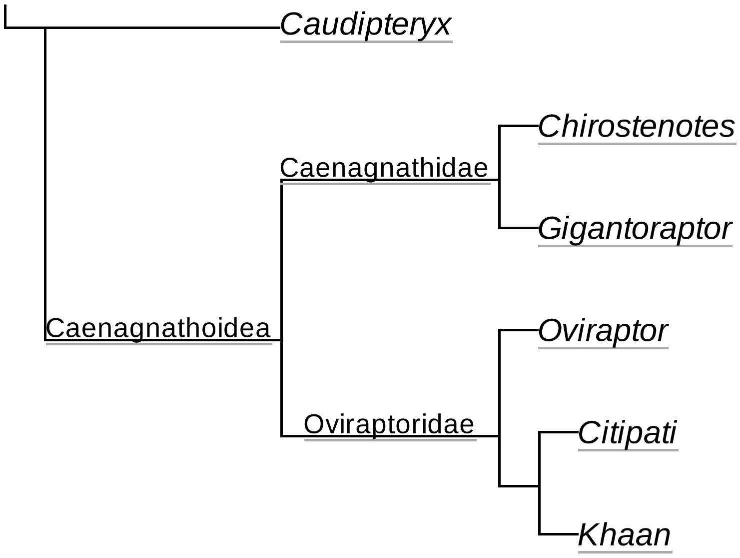

Literatuur

- Xu, X., Cheng, Y.-N., Wang, X.-L., Chang, C.-H.(2002). An unusual oviraptorosaurian dinosaur from China. *Nature 419*: 291-293 DOI:10.1038/nature00966
- Balanoff, A.M., Xu, X., Kobayashi, Y., Matsufune, Y., Norell, M.(2009). Cranial Osteology of the Theropod Dinosaur *Incisivosaurus gauthieri* (Theropoda: Oviraptorosauria). *American Museum Novitates 3651*: 35 blz

Overgenomen van "https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Incisivosaurus&oldid=54515047"

Deze pagina is voor het laatst bewerkt op 9 sep 2019 om 03:15.

De tekst is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen, er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de gebruiksvoorwaarden voor meer informatie.
Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de Wikimedia Foundation, Inc., een organisatie zonder winstoogmerk.